

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Finanstilsynets kontroll av den finansielle rapporteringen

Christian Falkenberg Kjøde
Seksjonssjef

24. november 2020

Agenda

- Prioriterte områder fra tilsynsmyndighetene
- Løpende oppfølging av den finansiell rapportering
- Tematilsyn
- Alternative resultatmål (APM)
- European Single Electronic Format (ESEF)
- Ny revisorlov

Fokus fra tilsynsmyndighetene – rapportering 2020

Rapport 2020

- IAS 1 *Presentasjon av finansregnskap*
 - Fortsatt drift forutsetninger
 - Viktige vurderinger og estimeringsusikkerheter
 - Presentasjon og noteopplysninger av Covid-19 relaterte poster
- IAS 36 *Verdifall på eiendeler*
 - Indikatorer for nedskrivning
 - Håndtering av økt usikkerhet og bruk av scenarioanalyser
 - Noteopplysninger om estimater og viktige forutsetninger og eventuelle endringer i disse

ECEP publisert 22.10.2020

- Application of IAS 1 *Presentation of Financial Statements*
 - Going concern assumptions
 - Significant judgements and estimation uncertainty
 - Presentation of COVID-related items in the financial statements
- Application of IAS 36 *Impairment of Assets*

Fokus fra tilsynsmyndighetene – rapportering 2020 fortsetter

Rapport 2020

- FRS 9 *Finansielle instrumenter* og IFRS 7 *Finansielle instrumenter - Opplysninger*
 - Måling av forventet tap i banker
 - Likviditetsrisiko
 - «Reverse factoring»
 - Noteopplysninger om forventet tap i banker
- IFRS 16 *Leieavtaler*
 - Opplysninger om eventuelle lettelser i leiebetalinger som følge av Covid - 19
 - Opplysninger som kreves av IFRS 16.53

ECEP publisert 22.10.2020

- Application of IFRS 9 *Financial Instruments* and IFRS 7 *Financial Instruments: Disclosures*
 - *General considerations relating to risks arising from financial instruments*
 - *Specific considerations related to application of IFRS 9 for credit institutions*
- Application of IFRS 16 *Leases*

Fokus fra tilsynsmyndighetene – rapportering 2020 fortsetter

- I 2020 har Finanstilsynet utgitt flere tematilsynsrapporter
 - Omtales nedenfor
- Erfaringer opparbeidet gjennom arbeidet med tematilsynene vil være del av tilsynets beslutningsgrunnlag for
 - kontrollaktiviteter,
 - kontrollomfang og
 - vinkling på kontrollene av 2020-årsregnskap
- Det er foreløpig ikke planlagt større IFRS-baserte tematilsyn i 2021, kontrollaktiviteten vil heller være rettet mot enkelte foretak.
 - Revisjonsutvalg

Fokus fra tilsynsmyndighetene – rapportering 2020 fortsetter

Rapport 2020

- Finanstilsynet vil fortsatt prioritere oppfølging av foretakenes etterlevelse av retningslinjene for alternative resultatmål. Ved kontroll av 2020 årsrapporter, er det særlig hvordan foretakene behandler Covid-19 effektene som vil bli vurdert.

ECEP publisert 22.10.2020

- impact of the COVID-19 pandemic on non-financial matters;
- social and employee matters – most notably in relation to the extensive use of remote working arrangements and compliance with health and safety rules;
- business model and value creation with emphasis on the need to provide disclosures on the impact of the pandemic on the business model and value creation;
- risks relating to climate change, taking into account physical and transition risks;
- considerations on the application of the ESMA Guidelines on APM in relation to COVID19.

Øvrige tema i Finanstilsynets rapport

- Alternative resultatmål (APM)
 - 14 foretak kontrollert
 - Flere av retningslinjene etterleves ikke
 - Sendt brev til to foretak vedrørende bruk av APM
 - ESMA offentliggjort rapport om europeiske foretaks bruk av APM

Øvrige tema i Finanstilsynets rapport

- Avsluttede regnskapssaker
 - 14 saker siden forrige utstederseminar, 13 saker så langt er avsluttet i 2020
 - 3 overtredelsesgebyr
 - 20 foretak mottatt kritikk for manglende innhold i års- og halvårsrapporter
 - I tillegg er 19 foretak er tilskrevet for ufullstendig erklæring
 - Sendt ett brev til et foretak hvor det er påpekt mangler i den finansielle informasjonen

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Løpende oppfølging av den finansielle rapporteringen

24. november 2020

Kontroll av finansiell rapportering - Solon Eiendom ASA

Finanstilsynet med kraftig kritikk av Solons regnskapsføring

Solons opplysninger om salg av boliger med tilhørende salgsverdi kan «være misvisende opplysninger for brukerne av regnskapet», skriver Finanstilsynet.

🕒 2 min Publisert: 05.11.20 – 07:32 Oppdatert: 11 dager siden

Kontroll av finansiell rapportering - Solon Eiendom ASA

Finanstilsynet har påpekt manglende opplysninger om investeringen i en felleskontrollert virksomhet i årsberetning og årsregnskapet for 2019

- Årsberetningen må i større grad
 - Analysere tallene som er regnskapsført
 - Inngåtte salgavtaler vs salg
 - Mer presis omtale av inngåtte salgskontrakter med den felleskontrollerte virksomheten
 - Inneholde en tilstrekkelig beskrivelse av de mest sentrale risikoer og usikkerhetsfaktorer knyttet til transaksjoner med den felleskontrollerte virksomheten
- Årsregnskapet må inkludere
 - Omtale av prinsippene som benyttes for innregning og måling av investeringen
 - Opplysninger om transaksjoner med nærstående parter

Kontroll av finansiell rapportering - Solon Eiendom ASA forts.

Finanstilsynet har påpekt enkelte andre forhold

- Segmentinformasjonen i årsregnskapet må
 - Inkludere opplysninger om prinsippene som ligger til grunn for fastsettelse av segmentenes driftsinntekter
 - Gi mer detaljerte avstemmingsposter mellom segmentinformasjon og foretakets regnskap
- Noteopplysninger etter inntektsføringsstandarden IFRS 15
 - Oppdeling av driftsinntekter per geografisk område
 - Foreta ny vurdering for fremtidige rapporteringer
 - Ny vurdering bør i større grad hensynta påvirkningen av økonomiske faktorer på driftsinntekter
 - Manglende opplysninger knyttet til transaksjonspris fordelt på de gjenstående leveringsforpliktelsene og kontraktsutgifter

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Nye regnskapsstandarder- tematilsyn

24. november 2020

IFRS 15 – Oppfølging: Noteopplysninger og presentasjon - Tematilsyn

- Dokumentbasert kontroll av IFRS 15 noteopplysninger og presentasjon i 2019 årsregnskapene til 10 foretak
- Samme type kontroll som i 2018
- Observasjonene knytter seg til:
 - opplysninger om regnskapsprinsipper og viktige vurderinger
 - presentasjon av kontraktseiendeler og -forpliktelser og relaterte noteopplysninger
 - oppdeling av driftsinntekter
 - transaksjonspris fordelt på gjenstående leveringsforpliktelser
- De fleste foretakene har fortsatt et betydelig forbedringspotensial
- Inkonsistens mellom hva som rapporteres som viktige vurderinger i Altinn rapporteringen (KRT-1003) og i årsregnskapene
- Startet kontrollsaker knyttet til IFRS 15 noteopplysninger

IFRS 16 *Leieavtaler* - Tematilsyn

Formål og bakgrunn for tilsynet:

- Ny standard og prioritert område for regnskapskontrollen i 2019
- Få innsikt i regnskapsmessige vurderinger som er gjort
- Gjennomføring:
 - 10 foretak valgt ut
 - Forespørsel om informasjon (regnskapsmemo og oversikt over leiekontrakter)
 - Finanstilsynet har gjennomgått årsregnskapet for 2019, delårsrapporteringen H1 2020 og innsendt dokumentasjon fra foretakene
 - Deler av dokumentasjonen har vært kortfattet og det har i noen tilfeller vært vanskelig å få innsikt i de faglige vurderingene foretaket har gjort

IFRS 16 *Leieavtaler* – Tematilsyn forts.

- Hovedfunn og observasjoner:
 - Generelt lite foretaksspesifikke og konkrete noteopplysninger, jf. opplysningsformålet (IFRS 16.51 og IFRS 16.89)
 - Mangel av vurdering av vesentlighet av opplysningene som gis i regnskapet, jf. IASB Practice Statement 2: Making materiality judgements.
 - Leietakers marginale lånerenten:
 - store variasjoner i beregning og vurderinger knyttet til den marginale lånerenten
 - tilfeller der marginal lånerente er satt vesentlig høyere enn foretakets obligasjonslånsrenten
 - inkonsistens i beregningen
 - Leietakers avstemmingsnote fra IAS 17 til IFRS 16 gir indikasjoner på at de leieforpliktelsene opplyst om tidligere har vært undervurderte og unøyaktige
 - Tilfeller av presentasjon i balansen/noter og i kontantstrømoppstillingen som ikke er i samsvar med IFRS

IFRS 16 *Leieavtaler* – Tematilsyn forts.

- Hovedfunn og observasjoner forts:
 - Ingen av foretakene har blitt påvirket av de agendabeslutninger fra IASB sitt fortolkningsorgan (IFRIC)
 - Lite informasjon i delårsrapporteringen
- Finanstilsynet vil prioritere IFRS 16 fremover
- Tematilsynsrapporten publiseres senere i år

IAS 7 *Oppstilling over kontant-strømmer* - Tematilsyn

- Formål å kartlegge etterlevelsen av opplysningskravene i IAS 7 *Oppstilling over kontantstrømmer*, med særlig vekt på opplysningskravene i IAS 7.44A–44E «Endringer i forpliktelser som skyldes finansieringsaktiviteter»
- 12 foretak plukket ut på basis av foretakenes egenrapportering i KRT-1003
- Gjennomgangen avdekket stor grad av variasjon i hvordan foretakene hadde gitt informasjon
- Hos halvparten av foretakene ble det avdekket varierende grad av manglende avstemminger eller informasjon
- Finanstilsynet forventer at foretakene etterlever kravene i IAS 7.44A i fremtidige rapportering og har startet saker med enkeltforetak på basis av gjennomgangen

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Alternative resultatmål (APM)

24. november 2020

Kontroll av alternative resultatmål - Norwegian Finans Holding /Bank Norwegian

Bank Norwegian masserte tapstallene

Finanstilsynet har vært bekymret for at Bank Norwegians praksis er egnet til å gi villedende informasjon om foretakets eksponering for lån på utlån.

DN+ 1 min Publisert: 30.09.20 – 13.24 Oppdatert: 2 måneder siden

Kontroll av alternative resultatmål - Norwegian Finans Holding /Bank Norwegian

- Bruk av alternative resultatmål i rapporten for 4. kvartal 2019 og årsrapporten 2019
- Kontrollen omhandlet særskilt måltallene
 - Ikke-presterende lån til lån
 - Presterende lån
 -
- Finanstilsynet stilte spørsmål ved om
 - Bruk av disse måltallene var i strid med ESMA's retningslinjer
 - Bruk av måltallene var egnet til å gi villende informasjon om foretakets andel av misligholdte lån
- Foretaket har endret praksis og har fra og med halvårsrapporten for 2020 basert sin rapportering av andelen misligholdte lån på IFRS 9 og kategoriseringen av lånene i trinn 1, 2 og 3

Kontroll av alternative resultatmål – Axactor SE

- Kontrollen omhandlet særskilt benevnelse av APM
- Foretaket benytter APM med benevnelsen *Gross revenue*
 - innholdet i APM avviker vesentlig fra regnskapsmessige inntekter, og inneholder bidrag som normalt ikke anses som inntekter
 - benevnelsen anses forvirrende lik *revenue* som er definert/spesifisert i IFRS
- Finanstilsynet mener benevnelsen er egnet til å villedde brukerne, og i strid ESMA's retningslinjer

Kontroll av alternative resultatmål – Axactor SE

- Øvrige forhold tatt opp i kontrollen
 - For flere APMer var det ikke presentert påkrevde opplysninger
 - APMer som vektlegges eller fremheves mer enn regnskapstall
 - Foretaket har utbedret de disse forholdene fra og med halvårsrapporten for 2020

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

European Single Electronic Format (ESEF)

24. november 2020

Hvem må benytte ESEF-rapportering?

Krav for:*

- Aksjeutstedere
- Obligasjonsutstedere med pålydende under 100 000 euro

Ikke krav

Ikke krav

Revisjon av ESEF

- Revisors revisjon av årsrapporter vil inkludere bekreftelse av merkingen i henhold til ESEF. Finanstilsynets kontroll vil være basert på disse årsrapportene.
- EU-kommisjonen offentliggjorde 6. november 2020 en uttalelse om ESEF
- I uttalelsen gir EU-kommisjonen uttrykk for sin forståelse av en rekke spørsmål som har vært oppe til diskusjon. Eksempelvis uttaler EU-kommisjonen at
 - *"The audit opinion on whether the financial statements comply with the relevant statutory requirements laid down in the ESEF Regulation shall be included in the audit report"*
 - *"The issuer's administrative, management or supervisory body is responsible for drawing up and disclosing the annual financial reports in compliance with the ESEF Regulation".*

Innføring av ESEF i Norge

- Ikke klart når dette vil gjelde for foretak med Norge som hjemstat
- Ikke klart hvorvidt det vil bli gjort norske tilpasninger (f.eks. på selskapsregnskapet til mor, særnorske krav til årsrapporten eller noter)
- Frivillig rapportering på ESEF mulig for årsrapporten 2020
- <https://www.esma.europa.eu/policy-activities/corporate-disclosure/european-single-electronic-format>

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Ny revisorlov

24. november 2020

Oppgavene til revisjonsutvalget

- A. informere styret om resultatet av den lovfestede revisjonen og forklare hvordan revisjonen bidro til regnskapsrapportering med integritet og revisjonsutvalgets rolle i den prosessen,
- B. forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og komme med anbefalinger eller forslag for å sikre dens integritet,
- C. for så vidt gjelder selskapets regnskapsrapportering, overvåke systemene for internkontroll, risikostyring og internrevisjon uten at det bryter med revisjonsutvalgets uavhengige rolle,
- D. ha løpende kontakt med selskapets valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet og konsernregnskapet, herunder særlig overvåke revisjonsutførelsen i lys av forhold Finanstilsynet
- har påpekt i henhold til revisjonsforordningen artikkel 26 nr. 6, jf. revisorloven § 12-1,
- E. vurdere og overvåke revisors uavhengighet etter revisorloven kapittel 8 og artikkel 6 i revisjonsforordningen, jf. revisorloven § 12-1, herunder særlig at andre tjenester enn revisjon er levert i samsvar med forordningen artikkel 5,
- F. ha ansvaret for å forberede selskapets valg av revisor og gi sin anbefaling i samsvar med revisjonsforordningen artikkel 16, jf. revisorloven § 12-1

Finanstilsynet kontroll og sanksjoner

- Hjemmel til å føre kontroll med revisjonsutvalgets virke opp i mot lovpålagte oppgaver
- Kontrollen omfatter
 - At foretak har et revisjonsutvalg
 - Revisjonsutvalgets oppgaver
 - Valg av revisor
 - Revisjonsoppdragets varighet
- Finanstilsynet kan pålegge retting og gi overtredelsesgebyr

Hvordan vil kontrollen utøves

- Kontrollen vil omfatte
 - Egen rapportering fra foretakene (Altinnrapportering)
 - Kontroll i forbindelse med pågående tilsynssaker
 - Tematilsyn
 - Stikkprøvekontroll
- Finanstilsynet stiller i dag spørsmål til foretaket og revisor
- Fremover vil dette også kunne stilles direkte til revisjonsutvalget
- Hvis foretakene ikke etterlever regelverket
 - Pålegges retting
 - Overtredelsesgebyr
 - Offentlige brev

Revisjonsutvalg

- Når loven har trådt i kraft vil Finanstilsynet gjøre et tematisyn for å se på hvordan revisjonsutvalg i noterte foretak etterlever lovpålagte oppgaver

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY